

A FEGYVERZET KARBANTARTÁSA

A második világháború befejezésével és a demokratikus néphadsereg fokozatos kifejlődésével hatalmas változás megy végbe a hadseregen belül. A demokratikus néphadsereg nagy célokért alakult meg. Egy új társadalmi rend felé haladunk, melyben a vezetőszeret a munkásosztály a parasztsággal és a haladó értelmiséggel szövetkezve foglalta el. Ennek következtében meg kell, hogy változzon a viszony a dolgozó nép pénzéből előállított harceszköz, fegyverzet és az azt használó honvéd között is.

Mivel a harceszközünket a dolgozó nép pénzéből állítjuk elő és azt a dolgozó nép érdekének védelmére használjuk, nem közömbös, hogy hogyan kezeljük és gondozzuk azokat.

Kiképzésünk foka és harchoz való felkészülés mérve saját ügyünk. De saját ügyünk fegyverzetünk hadihasználhatóságának mérve is, ami attól függ, hogy úgy békében, mint háborúban hogyan használjuk és ápoljuk azt. Békében, ha lövészetet hajtunk végre és nem találjuk el az alakot, vállat vonunk és azt mondjuk: rossz a puská. Na, majd a legközelebbi lövészetnél jobban fog menni. Igen, az alak visszalőni nem tud, így nem érezzük fegyverünk hiányosságát és nem igyekszünk azt kijavítani. Hiába kiváló szellemi felkészültség, ha utolsó fokon a lövészárokból fegyverünket hatásosan használni nem tudjuk, az ellenség fog győzedelmeskedni felettünk.

Fegyverünknek olyannak kell lenni, hogy az mindig megbízható, biztos harceszköz legyen a kezünkben, mellyel az ellenséget feltétlenül le tudjuk küzdeni. Ne nyugodjunk addig, míg fegyverünkkel a megkövetelt eredményeket el nem érjük, ha szükséges, a fegyvermester által javíttassuk meg.

A dicsőséges Szovjet Hadsereg azokat a fegyvereket bocsátotta rendelkezésünkre, amellyel a világ egyik legerősebb hadseregének mondott, fasiszta Németországot verte le. Tehát jó kipróbált fegyvereink vannak, melyek minden időben, a legforróbb nyárban és a leghidegebb télen egyformán jól használhatók. De, hogy azokat jól használni is tudjuk, ahhoz szükséges, hogy szeressük és lelkiismeretesen ápoljuk.

A fegyverzet jó karbantartását a következőképpen hajtjuk végre: rendszeres napi foglalkozásnál a bevonulás után a fegyver fa és vasrészeit egy darab tiszta ronggyal le kell törölni, úgy, hogy azon semmiféle piszok, sár ne maradjon. A fegyvercső belsejét tisztítóvesszővel tisztítjuk meg, úgy, hogy a tisztítóvessző fülecsébe tiszta kenderkócot fűzünk, annyit, hogy a cső fúratába ne szoruljon túlságosan. A csőtorkolat-óvót, mely a puskához tartozó kis szerelkes táskában van, minden alkalommal használjuk, mert ezáltal a tisztítóvessző a csőtorkolat fúratát nem súrolja és nem koptatja ki. Ha a puská csőtorkolata kikopik, a puskának nagy lesz a szórása. Utána tiszta fegyverzsírral vékonyan kívül-belül be kell zsírozni, a csövet. A farészeket állandóan tisztán és szárazon kell tartani.

Lövészetkor akár éles, akár gyakorló tölténnyel:

A töltény elsülése, ill. a löpor elégeése következtében a cső belső falára a huzagok és ormozatok közé a visszamaradt gáztermék lerakodik. Mivel a robbanás nagy nyomással történik s a cső belső falának apró pórusaiba (likacsáiba) belepréselődik és ott rozsdásodást idéz elő. Ennek a rozsdásodásnak megakadályozására rendelkezésre áll a fegyverolaj, melynek lúgos hatása van és a lerakódott gázterméket közömbösíti. Tehát lövészet után a cső belső részét fegyverolajjal be kell olajozni és 1½–2 óra hosszat úgy kell hagyni állni. A megfelelő idő letelte után a tisztítóvesszővel a cső belsejéből a fegyverolajat el kell távolítani. Ezt úgy hajtjuk végre, hogy a tisztítóvessző fülecsébe addig váltjuk a tiszta, száraz kócot, amíg az ugyanolyan tisztán nem marad, mint amilyen tisztán azt beletettük. Ezáltal a csőfúratát teljesen száraz állapotba kerül. Fontos, hogy a fegyverolajat is teljesen eltávolítsuk, mert a lúgos hatásánál fogva ugyanúgy rozsdásodást idéz elő, mint a visszamaradt és nem közömbösített gáztermék. Ezután fegyverzsírral vékonyan be kell zsírozni úgy, hogy újra a tisztítóvessző fülecsébe tiszta zsírral átitatott kócot fűzünk és azt a cső fúratán többször áttoljuk. Ugyanazzal a zsíros kóccal a vasrészeket kívülről át lehet törölni. A fegyverolajat arról ismerjük meg, hogy az ujjunkat belemártjuk és azt tenyerünkbe tesszük, majd egy kis vízzel elkeverjük, az megiehéredik.

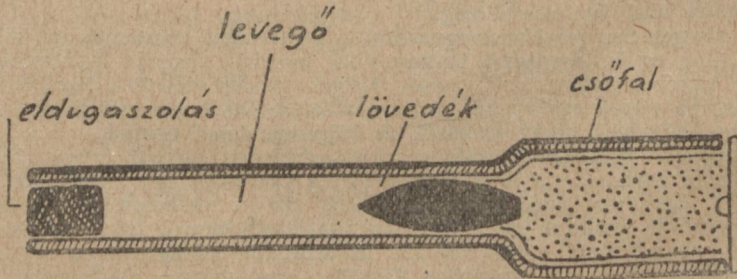
Ha valami oknál fogva fegyverolaj nem áll rendelkezésünkre, akkor közönséges jó szappanos vízzel kell a csövet kimosni. Az azonban fontos, hogy a cső bezsírozás előtt teljesen száraz legyen. Petróleumot (kőolajat) fegyvereink karbantartására ne használjunk és használatát ne is engedjük meg. Nem szabad, hogy fegyvereink olyan állapotba kerüljenek, hogy petróleumot kelljen használni. Azt kizárólag csak a fegyvermester használhatja.

A fegyversírt, ha az nagyon sűrű, egy rész olaj, két rész zsír arányába egyéges (géppuska) olajjal keverjük, ezáltal hígabb lesz és a vasrész pórusaiba jobban belekenhető. Raktárba elhelyezett fegyvereket 3 hónaponként újra kell zsírozni.

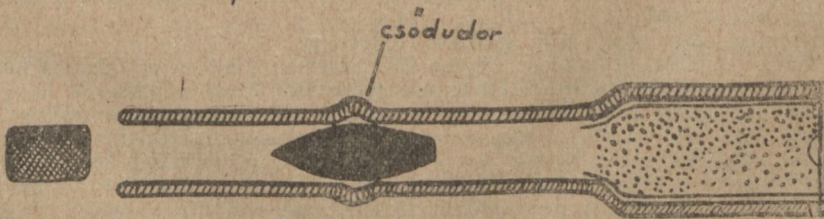
A fentebb leírt karbantartási módok vonatkoznak az összes 7.62 mm-es ürméretű fegyverekre. A fegyverek csőtorkolatát, főleg a puskáét, eldugaszolni akár zsírral is, hogy a por, vagy eső bele ne essék, nem szabad, mert megfeledezzünk róla és lövésnél, akár gyakorló tölténnyel is csődudort idéz elő. A csődudoros puska a vele szemben támasztott követelményeknek nem felel meg és selejtté válik. Minden lövészet előtt fegyvereink csövét szárazra át kell törölni.

Hogyan keletkezik a csődudor?

Ha a csőtorkolat valamilyen oknál fogva eldugaszolódik, a töltényben lévő lőpor elégsége következtében fokozatosan gáz fejlődik. A gáz a lövedéket a cső furatán előre kényszeríti (préseli). Mivel a csőtorkolat el van dugaszolva, a lövedék a csőben a levegőt összehűsíti, az összehűsített levegő a lövedékre fekező hatással van és azt felassítja, mivel a lövedék lelassul, a lőpor fokozatos elégsége következtében a gáznyomás minajobban erősödik és a gáz a lövedék és a cső fala között keres magának utat. Az előre jutott gáz a csőtorkolatból az eldugaszó anyagot kilöki, így a lövedék útja is szabaddá válik. A gáz a lövedék és a cső fala közötti előretörése közben az előretörés helyén a csövet szétfeszíti és egy gyűrű alakú horonyt képez. (Lásd 1. sz. ábra.) Ezt a horonyt nevezzük csődudornak. A kereszthorony nagysága attól függ, hogy a csőtorkolat milyen mérvben van eldugaszolva. Ha az eldugaszolás erős, akkor a kereszthorony képződés helyén gáz a csövet szétvágja, tehát csőrobbanás áll be. Mindez igen rövid idő alatt következik be.

Eldugaszt csőtorkolat.
1. sz. ábra.

Az előre jutott gáz a csőtorkolatot eldugaszó anyagot kilöki.
2. sz. ábra.

Ha a csődudoros puskából lövünk, amikor a lövedék a kereszthoronyhoz ér, mivel ott a cső tágabb, az addig fejlődött gáz egy része elszökik. (Lásd 2. sz. ábra.) Tehát a lövedék nem kapja meg az előírás szerű, atmoszférikus nyomásból keletkező lökést. A lövedék azonban nem áll meg, túlhalad a kereszthoronyon, újra elzárja a csövet és az utána fejlődő lőporgáz a csővön kiröpíti. Mivel a lövedék nem kapja meg az előírt, atmoszférikus nyomásból keletkező lökést, de az irányzék

a szabvány emelkedést megadja a csőnek, a megfelelő távolságra, a lövedék hamarabb földet ér, nem találja el a célt, tehát selejtté válik.

Ha a csövet szárazra kitoröjljük es rajta átnézünk, a csődudort szabad szemmel is láthatjuk. Ha a csődudor erősebb, azt a cső falán kívül is lehet látni.

Fegyvereink karbantartásához fegyverzsírt, fegyverolajat és egységes (géppuska) olajat használunk. Ezeket a karbantartó anyagokat használat előtt vegyileg felülvizsgáljuk, mert csak olyan összetételük lehet, amilyen elő van írva. Eppen ezért más eredetű zsírt vagy olajat nem is szabad használni. A golyószóró karbantartásánál ezen felül fordítsunk gondot a gázdugattyú megtisztítására. A gázdugattyút szintén be kell olajozni fegyverolajjal, megfelelő ideig állni kell hagyni, hogy a gáztermék feloldódjék. Ez fontos, mert a golyószóró működése a gázdugattyú tisztaságától függ. Amilyen tiszta a gázdugattyú, olyan folyamatos a golyószóró működése. A megtisztítás után szintén vékonyan felhigított fegyverzsírral kenjük át.

A tárendszeres fegyvereknél vigyázzunk arra, hogy a tárat homokos, poros helyre ne rakjuk, mert ezáltal az adogatórúgó fennakad, a tárba bekerült homok vagy por miatt, ami az olajjal vegyülve sárrá alakul át. Haregyakorlatoknál, mikor a löszrután pótlást hajtják végre, főleg akkor fordul elő ilyen eset, vígyázatlanságból. Ugyisintén a homokos, piszkos, de főleg a horpadt töltényeket ne tárazzuk be, mert nem fog a töltényürbe teljesen belemenni, ezáltal a zár nem zárul be teljesen és nem süthető el a töltény, tehát akadály áll elő.

A horpadt töltényeket tegyük félre, a homokos, piszkos töltényeket pedig tisztítsuk meg.

Ha a golyószóró a megszokott ütemnél gyorsabban vagy lassabban működik, le kell adni javításra, mert a lassú működésnél valami hiba van, — legtöbbször a gázdugattyúnál, — amit ki kell deríteni, a gyorsabb működést pedig szintén meg kell akadályozni, mert a golyószóró élettartamát rövidíti meg.

Néhány szó az önműködő fegyverek fajtáiról. Többfajta önműködő lőfegyver van. Igy pl. van súlyzávarzatos, gáznyomásos, gázdugattyús rendszerű. Súlyzávarzatosnak nevezzük azt a önműködő lőfegyvert, melynél a elreteszelt a zár tömegei végzik a mögé helyezett helyretelő rúgó segítségével. Tehát a zár tömege a testek tehetetlenségén alapulva kerül alkalmazásra. A cső mereven be van építve. Ilyen a „Schwarzlose” géppuska.

A gáznyomásos rendszerű fegyverek kétfélék: röviden és hosszan hátra sikló rendszerűek.

A röviden hátrasikló rendszerű önműködő lőfegyver, amelynél a zárral együtt legfeljebb 10 mm-ig siklik hátra a cső a zárral együtt, 10 mm-es út után a zár a csőtől szétválík és csak a zár siklik tovább hátra. 10 mm-es út elég ahhoz, hogy a tok és a záron lévő reteszelő bordák egymásról leforduljanak és a zár szabaddá válik. Ilyen az új 48 M. pisztolyunk, amelynél a cső alján a töltényürről van egy kis fülecs, ez a fülecs a csőnek egy bizonyos kis mozgást biztosít. Ameddig a fülecs engedi, addig a cső hátra siklik a zárral együtt, amely út elegendő ahhoz, hogy a cső bordázata a tok hornyaiból kiemelkedjen és a szán a további hátrasiklás végett szabaddá váljon.

A hosszan hátrasikló rendszerűnél a cső a zárral együtt egy teljes töltényhosszat siklik hátra, a teljes hátrasiklás után a cső egymaga megy előre, a zár hátul marad. A cső teljes előresiklása után a zár felszabadul, előrekap és egy új töltényt visz magával.

A gáznyomásos rendszerű önműködő lőfegyverek általában igen sok apró, egymással összeműködő alkatrészekből állnak. Eppen ezért csak abban az esetben működnek, ha az alkatrészek teljesen tiszták és olajosak. Az ilyen fegyver komoly alkatrész összeállítás (zárolást) igényel. Ha egy kis homok, piszkos kerül az alkatrészek közé rögtön akadály áll elő. Ez az oka annak, hogy csak a mi éghajlati viszonyaink között működnek. Ha hidegebb helyre kerül, a sok összeműködő alkatrész között megfagy a kenőanyag és a működést megakadályozza. Igy jártak a magyar fegyverek is a Donnál a második világháborúban.

Gázdugattyús rendszerűnél a csővön a torkolat körül utolsó furatot találunk. A lövedék kiröpítésére szolgáló gázl a gázfejlődés utolsó szakaszában használjuk fel arra, hogy a zárat működtesse. Ez a rendszer egész egyszerű alkatrészeket kíván, alkatrészillesztése (zárolás) laza, kevés a surlódó felület. Ennélfogva az akadályok is ritkábbak.

Azért mondjuk, hogy fegyvereink kiválóak, mert a lehető legegyszerűbb rendszerűek, minél fogva minden időben műköedésre képesek, csak elszánt, kemény harcosok kellének a kezeléséhez, olyanok, mint a Szovjetunió harcosai.